

Pääsiäisyön messu (A)

Pääsiäisyön messua vietetään myöhään pääsiäislauantaina. Seurakunta kokoontuu hämärään ja hiljaiseen kirkkoon. Alttarikynttilät ovat vielä sytyttämättä. Seurakuntalaisille voidaan jakaa rukouskynttilät. Kasteen muistaminen johdetaan kuorista kastemaljan ääreltä.

Jos pääsiäisyön messua ei vietetä, voidaan pääsiäisaamun varhainen jumalanpalvelus aloittaa alkusiunauksen ja johdantosanojen jälkeen pääsiäiskynttilän sytyttämällä kuorissa ja pääsiäisylistyksellä. Esirukouksena voidaan käyttää pääsiäisyön messun esirukousta.

Urut voidaan ottaa käyttöön pääsiäisylistyksen (kohta 4) tai kunnian (kohta 6) yhteydessä.

Yhteinen rippi

Virsi

Lauletaan esimerkiksi virsi 102: 1–2.

Kehotussanat

Kehotussanat voidaan laatia myös vapaasti.

Rakkaat sisaret ja veljet Kristuksessa.

Olemme kokoontuneet tänne hämärään kirkkoon hiljaa ja aralla mielellä. Odotamme suurta ihmettä, Herramme Jeesuksen nousemista ylös kuolleista. Nyt on aika valmistautua pääsiäisen iloon ja riemuun kumartumalla pyhän Jumalan eteen. Tunnustakaamme syntimme [yhteen ääneen] näin sanoen:

Synnintunnustus

Synnintunnustus voidaan lukea yhteen ääneen. Sen ajaksi voidaan polvistua. Synnintunnustus on mahdollista jaksottaa rukouslauseella, -laululla tai hiljaisuudella. Synnintunnustukseen voi sisältyä hiljaista rukousta, johon kehoitetaan esimerkiksi: Kuule myös hiljainen anteeksipyyntöni.

Synnintunnustukset s. 184 (virsikirjan jumalanpalvelusliitteessä nrot 700–714).

Synninpäästö

Synninpäästön aamen voidaan laulaa tai lausua.

Synninpäästöt s. 190.

– synninpäästö

S Aamen.

I Johdanto

1. Alkuvirsi

Lauletaan esimerkiksi virsi 89: 1–4. Messun palvelutehtävissä toimivat saapuvat kulkueena pimeään kirkkoon. Kulkueessa kannetaan sytytettyä rukouskynttilää.

2. Alkusiunaus

Siunaus ja vuorotervehdys voidaan laulaa tai lausua.

Siunaus

L Isän ja + Pojan ja Pyhän Hengen nimeen.
S Aamen.

Vuorotervehdys

L Herra olkoon teidän kanssanne.
S Niin myös sinun henkesi kanssa.

3. Johdantosanat

Johdantosanat voidaan laatia myös vapaasti.

L Rakkaat kristityt! On tullut pyhä pääsiäisjuhla, on tullut se yö, jolloin Israelin lapset vapautettiin Egyptin orjuudesta. Tämä on se yö, jona Jumalan kirkkaus karkottaa synnin pimeyden. Tämä on se yö, jona Jumala vapauttaa Kristukseen uskovat synnin ja katoavaisuuden orjuudesta. Tämä on se yö, jona Kristus mursi kuoleman kahleet.

Pääsiäiskynttilä sytytetään ja pääsiäisilystyksen aikana siitä jaetaan tuli seurakuntalaisten rukouskynttilöihin. Alttari voidaan pukea.

*4. Pääsiäisilystyks

Pääsiäisilystyks (ks. myös s. 157) voidaan laulaa tai lukea (sävelmä s. 311).

E Riemuitkaa, te enkelten kuorot,
riemuitkaa, taivaan joukot,
ylistäkää Voittajaa, ylhäistä kuningasta!
Ylistä, koko luomakunta.
Suuren kuninkaan valo loistaa ympärilläsi.
Katso, pimeys on väistynyt kaikkialta.
Iloitse myös sinä, Kristuksen seurakunta.
Soikoon keskelläsi ylistyslaulu kuninkaallasi.

[S Virsi 94: 1 tai 100: 1–2]

E Kaikkivaltias Isä,
ota vastaan ylistysuhrimme.
Tänä siunattuna yönä sinä sovitit maailman itsesi kanssa.
Loistakoon valosi pimeytemme
niin kuin tämä pääsiäiskynttilä.
Valaiskoon meitä pääsiäisen kirkkaus,
ylösnoussut Herramme Jeesus Kristus,
joka elää ja hallitsee iankaikkisesta iankaikkiseen.

[S Virsi 94: 3 tai 100: 3–4]

5. Herra, armahda (Kyrie)

Kyrie-litania

Kyrie-litania voidaan laulaa tai lukea.

Vaihtoehtoisia Kyrie-litaniaita s. 193. Litaniasävelmät s. 405.

E Herra Jumala, taivaallinen Isämme.
Sinä olet meidät luonut ja sinun me olemme.
Kuule lastesi rukous.

S Herra, armahda. [Kristus, armahda. Herra, armahda.]

E Herramme Jeesus Kristus, syntiemme sovittaja.
Sinä olet kuolleista nousnut.
Ole meidän keskellämme.

S Herra, armahda. [Kristus, armahda. Herra, armahda.]

E Lohduttaja, Pyhä Henki,
sinä ilon oikea lähde.
Avaa sydämemme kiittämään sinua.

S Herra, armahda. [Kristus, armahda. Herra, armahda.]

*6. Kunnia (Gloria) ja kiitosvirsi Pyhälle Kolminaisuudelle

Hämärä kirkko valaistaan.

Kunnia

Vaihtoehtoisia Kunnia-lauluja s. 200 (virsikirjan jumalanpalvelusliitteessä nrot 723–725).

E Kunnia Jumalalle korkeuksissa,
S maan päällä rauha ihmisillä, joita hän rakastaa.

Kiitosvirsi

Lauletaan virren 340 sävelmällä. Virsikirjan jumalanpalvelusliitteessä nro 727.

Kiitosvirtenä voidaan käyttää myös Laudamusta (s. 18).

1. Me ylistämme Jumalaa,
Isäämme taivaallista.
Ja luomakunta kumartaa
Luojaansa voimallista.
On kaiken yllä kirkkaus,
ja Herran pyhyys, rakkaus
säteilee kaikkialle.
2. Me ylistämme Jeesusta,
hän syntyi veljeksemme.
Hänessä itse Jumala
näin tuli keskellemme.
On kaiken yllä kirkkaus,
on Kristus taivaan vastaus
kansalle kaipaavalle.
3. Me ylistämme Kristusta
Karitsan uhritiestä.
Maa, taivas kiittää voitosta
kärsivää ristin miestä.
On kaiken yllä kirkkaus,
ja aamu, ylösousemus
tuo toivon maailmalle.
4. Me ylistämme Henkeä,
ihmettä, salaisuutta.
Hän elämän tuo ylhäältä,
sanalla luo hän uutta.
On kaiken yllä kirkkaus,
ja Hengen voima, valkeus
luo tietään kaikkialle.

7. Päivän rukous

Rukouskehotus, rukous ja seurakunnan aamen voidaan laulaa tai lausua. Rukouskehotusta voi seurata lyhyt hiljainen rukous. Rukouksen sävelmät s. 417.

L Rukoilkaamme.

– rukous

S Aamen.

II Sana

8. Ensimmäinen lukukappale

Lukija ilmoittaa raamatunkohdan. Seurakunta kuuntelee istuen.

Lukukappale tai sen osa voidaan laulaa.

Vastaussanat voidaan lausua tai laulaa (sävelmät s. 419).

– lukukappale: 2. Moos. 14: 8, 10–16, 21–22

[E Tämä on Jumalan sana.

S Jumalalle kiitos.]

9. Vastaus

Vastauksena voi olla psalmi, virsi (esim. 84: 3–5), laulu tai soitinmusiikkia.

10. Toinen lukukappale

Lukija ilmoittaa raamatunkohdan. Seurakunta kuuntelee istuen.

Lukukappale tai sen osa voidaan laulaa.

Vastaussanat voidaan lausua tai laulaa (sävelmät s. 419).

– lukukappale: Room. 6: 3–11 tai Kol. 3: 1–4

[E Tämä on Jumalan sana.

S Jumalalle kiitos.]

11. Päivän virsi eli graduuali (Graduale)

*12. Evankeliumi

Evankeliumi ilmoitetaan sanomalla esimerkiksi: Nouskaamme kuulemaan pyhää evankeliumia Herramme ylösnousemisesta.

Evankeliumin lukemisen edellä ja/tai sen jälkeen voidaan laulaa halleluja. Evankeliumia edeltävään hallelujalauluun voidaan liittää hallelujasäe (ks. Evankeliumikirja). Hallelujalaulun ja hallelujasäkeen sävelmiä s. 421. Hallelujalauluna evankeliumin jälkeen voidaan käyttää myös virttä 85: 6 tai 92: 7.

Evankeliumi tai sen osa voidaan laulaa.

Vastaussanat voidaan lausua tai laulaa (sävelmät s. 420).

– evankeliumi: Mark. 16: 1–8

[L/E Tämä on pyhä evankeliumi.

S Ylistys sinulle, Kristus.]

13. Saarna

14. Kasteen muistaminen

Kasteen muistaminen johdetaan kuorista kastemaljan ääreltä.

Johdantosanat

L Olemme kuulleet Jumalan suurista pelastusteoista hänen kansansa elämässä. Pääsiäiskynttilä palaa keskellämme merkinä siitä voitosta, jonka Kristus sai pahuuden valloista. Kristuksen ylösnousemuksen valossa iloitsemme siitä, että hänen voittonsa on myös meidän voittomme.

Rukous

L Rukoilkaamme.

Herra, meidän Jumalamme.
Viettäessämme tätä pyhää pääsiäisyötä
me muistamme sinun luomistyötäsi
ja vielä ihmeellisempää pelastustekoasi.
Sinä loit veden antamaan kasvun maalle
ja virkistämään ja puhdistamaan meitä.
Kansasi kulki veden läpi vapauteen Egyptin orjuudesta,
ja vedellä sinä sammutit heidän janonsa autiomaassa.
Poikasi Jeesus sai kasteen Jordanissa.
Muistuttakoon tämä kaikki meitä omasta kasteestamme,
jossa sinä uudistit turmeltuneen luontomme.
Yhdistäköön se meidät toisiimme, veljiin ja sisariin,
jotka on kasteessa liitetty Kristuksen ruumiiseen.
Tätä pyydämme Jeesuksen Kristuksen,
meidän Herramme tähden.

S Amen.

Virsi

– virsi 97: 5–6 tai 215: 2–5

*Apostolinen uskontunnustus

Uskontunnustukseen voidaan kehottaa esimerkiksi: Tunnustakaamme nyt yhdessä se usko, johon meidät on kastettu.

S Minä uskon Jumalaan,
Isään, Kaikkivaltiaaseen,
taivaan ja maan Luojaan,
ja Jeesukseen Kristukseen,

Jumalan ainoaan Poikaan, meidän Herraamme,
joka sikisi Pyhästä Hengestä,
syntyi neitsyt Mariasta,
kärsi Pontius Pilatuksen aikana,
ristiinnaulittiin, kuoli ja haudattiin,
astui alas tuonelaan,
nousi kolmantena päivänä kuolleista,
astui ylös taivaisiin,
istuu Jumalan, Isän, Kaikkivaltiaan, oikealla puolella
ja on sieltä tuleva tuomitsemaan eläviä ja kuolleita,
ja Pyhään Henkeen,
pyhän, yhteisen seurakunnan,
pyhään yhteyden,
syntien anteeksiantamisen,
ruumiin ylösnousemisen
ja iankaikkisen elämän.

S Tahdomme Jumalan armon avulla
osoittaa tämän uskon elämässämme
ja vaeltaa Kristuksen evankeliumin arvon mukaisesti
rakastaen Jumalaa ja lähimmäisiämme.
Omaa kastettamme muistaen sanoudumme irti pimeyden voimista.
Tahdomme valvoen ja rukoillen elää Jumalan sanasta
ja kohdata Vapahtajamme hänen pyhässä ehtoollisessaan.

TAI

L Tähän uskoon teidät on kastettu.
Armollinen Jumala, joka pelastaa kaikesta pahasta,
on Poikansa Jeesuksen Kristuksen kautta
lahjoittanut teille osuuden
pyhien perintöosasta valon valtakunnassa.
Antakoon hän teille voimaa kuolla pois synnistä
ja noudattaa hänen tahtoaan.

15. Virsi

Virren sijasta voi olla muuta musiikkia.

16. Yhteinen esirukous

Yhteinen esirukous voidaan valmistella yhdessä seurakuntalaisten kanssa. Esirukouksen sisällöstä ks. s. 8. Rukous on mahdollista jaksottaa rukouslauseella, -laululla (esim. virsi 90 tai virrestä 91: »Herra elää, hän on keskellämme, Kristus on ylösnoussut!») tai hiljaisuudella.

Yhteisiä esirukouksia s. 206 ja esirukousaiheita s. 229.

Rukouskehotus ja seurakunnan aamen voidaan laulaa tai lausua.

E Rukoilkaamme.

Taivaallinen Isämme, sinä olet tehnyt meistä sovinnon ja ylösnousemuksen perillisiä. – Anna meidän riemuita Kristuksen täyttämän työn siunauksesta ja levätä turvallisesti sen varassa. Me ylistämme sinua.

– rukouslause

Vapahtaja on kulkenut ristin tien, kärsimyksestä on kadonnut epätoivo ja elämään on tullut valo. – Anna Kristuksen kirkon olla tämän valon levittäjä pimeään maailmaan. Siunaa sen kaikkia palvelijoita, jotta he todistaisivat Kristuksen voitosta. Me ylistämme sinua.

– rukouslause

Pelastuksemme pääsiäinen on tullut, ja sinun salaisuutesi ovat avautuneet. – Puhdista siis syyllisten sydämet, paranna sairaat, lohduta masentuneita ja anna pääsiäisen toivo sinne, missä itketään kuoleman iskuja. Sinun rakkautesi voittoon on kätkeyty maailman elämä. Me ylistämme sinua.

– rukouslause

Kristus on ylösnousut ja taivaan portit ovat avoinna. – Anna meille rohkeutta ja kärsivällisyyttä odottaa täyttymyksesi päivää. Uudista meidät Pyhällä Hengelläsi ja lähetä meidät palvelemaan lähimmäisiämme. Johdata meitä matkalla kohti sitä päivää, jolloin luot kaiken uudeksi lupauksesi mukaan. Me ylistämme sinua.

S Amen.

III Ehtoollinen

Kohdat 17–23, ks. messun kaavan kohdat 19–25.

Kohdassa 21 (Herran rauha) seurakuntalaiset voivat tervehtiä toisiaan. Tähän heitä voidaan kehottaa esimerkiksi: Ylösnoussut Herra on antanut meille rauhansa. Pääsiäisen suuren ilon tähden antakaamme mekin toisillemme anteeksi ja toivottakaamme rauhaa ja sovintoa.

IV Päätös

24. Ylistys

Jos kiitosrukouksena (kohta 23) on laulettu virsi, jätetään ylistys pois.

Ylistyksenä voidaan käyttää myös virttä (esim. 228: 3–4 tai 93: 8 tai 87: 9).

Benedicamus

E Kiittäkäämme Herraa!

***S** Jumalalle kiitos. Halleluja!

*25. Siunaus

Siunaus voidaan myös laulaa (sävelmiä s. 427).

L Ylösnousemuksen säteilevä kirkkaus loistaa
voitonsankarimme Kristuksen haudasta.
Synnin ja kuoleman kahleet on murrettu,
uskovien pääsiäinen on alkanut.
Maailma on saanut toivon.
Sen tähden, veljet ja sisaret,
ottakaa vastaan pelastavan kärsimyksen voitonmerkki +,
sillä te kuulutte Kristukselle –
häneen teidät on kastettu.
Eläkää uudessa kuuliaisuudessa.
Viettäköö iloiten suurta juhlaa.

Herra siunatkoon teitä ja varjelkoon teitä.
Herra kirkastakoon kasvonsa teille
ja olkoon teille armollinen.
Herra kääntäköön kasvonsa teidän puoleenne
ja antakoon teille rauhan.
Isän ja + Pojan ja Pyhän Hengen nimeen.

S Aamen.

Pääsiäistervehdys

L/E Tervehtikäämme toisiamme pääsiäisaamun
sanomalla: Kristus on ylösnoussut.

S Totisesti ylösnoussut.

Seurakuntalaiset voivat tervehtiä toisiaan:

– Kristus on ylösnoussut.

– Totisesti ylösnoussut.

TAI

Lähetäminen

Kehotus lausutaan välittömästi ennen lähtemistä.

L/E Lähtekää rauhassa,
te Jeesuksen kuolemaan ja ylösnousemukseen kastetut.
Eläkää uutta elämää lähimmäistänne palvellen.

26. Päätösmusiikki

Päätösmusiikkina voi olla virsi tai soitinmusiikkia.

Musiikin aikana voi olla ristikulkue, johon seurakunta tulee mukaan.